

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGÁRA ELŐKÉSZÍTŐ
TANTERV

A vizsga sikeres teljesítéséhez a következő földrajzi-környezeti kompetenciák kialakítását és elmélyítését tartjuk szükségesnek:

- Földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, a különböző céloknak megfelelő információk kiválasztása és feldolgozása, értelmezése.
- Az ismeretanyag alapvető összefüggéseinek felismerése és bemutatása konkrét példákon keresztül.
- Földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében.
- Különböző fajtájú térképeken közölt információk olvasása, értelmezése.
- Kontúrtérképes feladatok megoldása.
- Egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése.
- Földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok és térkép-vázlatok készítése, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok elemzése.
- Szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan.
- Földrajzi-környezeti szemlélet és gondolkodásmód alkalmazása feladatmegoldások, szóbeli és írásbeli témakifejtések során.

11. évfolyam

Évi óraszám: 1 * 36 óra = 36 óra

I. KOZMIKUS KÖRNYEZETÜNK – TÉRKÉPI ISMERETEK – 2 ÓRA	
Térképhasználát 1 óra Naprendszer. A Föld mozgásai 1 óra	Térkép-olvasási feladatok gyakorlása. Egyszerű számolási, helymeghatározási feladatok végzése. A Nap és a bolygók. A keringés és a forgás folyamata. Egyszerű helyi- és zónaidő számítási feladatok gyakorlása.
II. GEOSZFÉRAK FÖLDRAJZA – 6 ÓRA	
Kőzetburok, földtörténet 2 óra	A Föld belső szerkezete. A Föld belső fizikai jellemzői. Kőzetlemezek, lemezmozgások típusai. A vulkanizmus és a kőzetlemezek kapcsolata. Földrengések. Földtörténeti folyamatok. Hegységképződés, a gyűrt- és röghegységek formakincse. Nagyszerkezeti egységek típusai, formái. Nagyszerkezeti egységek gazdasági jelentősége.
Vízburok 2 óra	Világtenger. Tengeráramlások. A tengerjárás kialakulása. A világtenger gazdasági hasznosítása. Felszíni vizek; a tóképződés típusai. A folyó munkavégző képessége. Felszín alatti vizek jellemzése. Karsztformák felismerése, megnevezése térképen, ábrákon.
Levegőburok 2 óra	A légkör anyagi összetétele, szerkezeti felépítése. A levegő felmelegedése, a felmelegedést módosító tényezők.

	Üvegházhatás. A levegőszennyezés és következményei. A hőmérséklet, a légnyomás és a szél összefüggései. Ciklon, anticiklon, valamint a hideg- és a meleg front kialakulása. A felhő és csapadékképződés. Az állandó szélrendszerek jellemzői. Időjárás és éghajlat.
III. FÖLDRAJZI ÖVEZETESSÉG – 2 ÓRA	
Valós éghajlati övek 1 óra	A szoláris és a valós éghajlati övezetek elhelyezkedése. A vízszintes földrajzi övezetesség.
Forró-mérsékelt-hideg övezet 1 óra	A forró, mérsékelt és a hideg övezetben érvényesülő földrajzi-környezeti törvényszerűségek bemutatása, éghajlati diagramok felismerése.
IV. NÉPESSÉG- ÉS TELEPÜLÉSFÖLDRAJZ – 2 ÓRA	
Népesség 1 óra	Demográfiai folyamatok, a népesség összetétele, területi eloszlása.
Települések 1 óra	A települések csoportosítása. A tanyák és a falvak. Város típusok és a városszerkezet jellemzői. Urbanizáció. A nagyvárosi élet előnyei, hátrányai.
V. A VILÁG VÁLTOZÓ TÁRSADALMI-GAZDASÁGI KÉPE – 6 ÓRA	
A világgazdaság jellemző folyamatai 2 óra	A gazdasági fejlettség területi különbségei: fejlett és kevésbé fejlett térségek. A piacgazdaság jellemző vonásai. A multinacionális vállalatok működése. A globalizáció jellegzetességei és következményei. A globalizáció előnyei és hátrányai.
A gazdasági élet szerkezete 3 óra	A világ élelmiszergazdasága. A mezőgazdaság termelési típusai. A világ energiagazdasága. A világ iparának átalakulása, iparszerkezet, átértékelődő telepítő tényezők. A terciér szektor szerepe, jelentősége.
A működő tőke és a pénz világa 1 óra	Pénz és értékpapír. Infláció. A tőzsde. A pénztőke mozgása.
VI. RÉGIÓK, ORSZÁGCSOPORTOK, ORSZÁGOK – 1 ÓRA	
Egyedi szerepkörű országok 1 óra	Az „olaj országok” világgazdasági jelentősége. Az egyoldalú gazdasági szerepkörű országok gazdasági nehézségei.
VII. MAGYARORSZÁG FÖLDRAJZA – 7 ÓRA	
Magyarország természetföldrajza 2 óra	Földtani adottságok. Hazánk legfontosabb felszínalkotó kőzetei. Hazánk éghajlatának jellemzése. Felszíni vizeink gazdasági jelentősége. A felszín alatti vizek hazai típusai. A természetes növénytakaró területi változásai. Talajtípusok.
Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői 4 óra	Népesedési folyamatok. Hazánk korfája. Foglalkozási szerkezet. A magyar gazdaság helye Európában. Magyarország gazdasági mutatói. Az ipar szerepe. Szerkezetének és területi elhelyezkedésének változása. A magyar ipar főbb termékei, telephelyei. A magyar mezőgazdaság főbb terményei. Hazánk

<p>Magyarország nagytájai 1 óra</p>	<p>külkereskedelmének áruszerkezete. Közlekedésföldrajzi helyzet, idegenforgalmi körzetek.</p> <p>Hegységeink természeti erőforrásainak és gazdasági életének összehasonlítása. A nagytájak fő természet- és társadalomföldrajzi jellemzői.</p>
<p>VIII. EURÓPA REGIONÁLIS FÖLDRAJZA – 3 ÓRA</p>	
<p>Európa földrajza 1 óra</p>	<p>Európa domborzati, vízrajzi topográfiai fogalmainak leolvasása térképről. Éghajlatok felismerése. Európa nagytájai.</p>
<p>Az Európai Unió 1 óra</p>	<p>Az integrációs folyamat bemutatása. Az unió működése, intézményei.</p>
<p>Közép- és Kelet Európa országai 1 óra</p>	<p>Az eltérő természetföldrajzi környezet társadalmi-gazdasági következményei.</p>
<p>IX. EURÓPÁN KÍVÜLI FÖLDRÉSZEK FÖLDRAJZA – 5 ÓRA</p>	
<p>Ázsiai országok 3 óra</p>	<p>Kína világgazdasági jelentősége. Kína különböző országrészei, földrajzi jellemzőinek összehasonlítása. Kína gazdasági központjai. Japán gazdasági-társadalmi fejlődésének sajátos vonásai. Az ipar fő ágazatai, termékei. India népessége, élelmezési problémák. Az indiai mezőgazdaság. Nyugat-Ázsia és az arab világ társadalmi-gazdasági jellemzői.</p>
<p>Amerika 2 óra</p>	<p>Észak-, Közép- és Dél-Amerika természeti adottságainak, erőforrásainak bemutatása. Az USA világgazdasági jelentősége. Az ország mezőgazdaságának nevezetessége. Gazdasági körzetek.</p>
<p>X. GLOBÁLIS VÁLSÁGPROBLÉMÁK FÖLDRAJZI VONATKOZÁSAI – 2 ÓRA</p>	
<p>A geoszférák környezeti problémái 1 óra</p>	<p>Az emberi tevékenység légszennyező hatásai, a talaj pusztulását előidéző emberi tevékenységek.</p>
<p>A környezeti válság 1 óra</p>	<p>A világ globális problémái (túlnépesedés, éhínség, energiahiány, vándormozgalmak, környezeti gondok, a javak egyenlőtlen eloszlása, stb.). A globális környezeti problémákkal foglalkozó fontosabb nemzetközi szervezetek.</p>